

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет геолого-географічний
Кафедра фізичної географ, природокористування і геоінформаційних
технологій

Силабус курсу

Глобальні виклики

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин – 90.
Семестр, Рік	2 семестр, 1 рік.
Дні, Час, Місце	Відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладачі	Муркалов Олександр Борисович, кандидат географічних наук доцент кафедри фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій.
Контактний телефон	(0482) 68-78-86, 68-36-32 кафедра; +38 050 5534570 Муркалов О.Б.
E-mail:	physgeo_onu@ukr.net physgeo@onu.edu.ua
Робоче місце	Шампанський пров., 2, ауд. 107, викладацька кафедри фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій.
Консультації	<i>Очні консультації:</i> понеділок - п'ятниця з 14.30-15.30 за розкладом присутності на кафедрі. <i>Он лайн- консультації:</i> Zoom за розкладом:

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися наступним чином:

e-mail: physgeo@onu.edu.ua, physgeo_onu@ukr.net

телефон, Viber: +38 050 5534570

аудиторія: відповідно до затвердженого розкладу занять.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – географічні аспекти різноманіття глобальних викликів, методологія їх вивчення та класифікації, інноваційні технічні і альтернативні рішення та напрямки адаптації до глобальних викликів.

Пререквізити і постреквізити курсу. Пререквізити – «Геологія з основами геоморфології» (ендогенні та екзогенні процеси, корисні копалини), «Основи гідрології та менеджмент водних ресурсів» (гідрологічні процеси, водні об'єкти), «Основи суспільної географії» (суспільні процеси і демографія), «Географія Світового господарства» (світова економіка).

Постреквізити - «Геостратегування і геопланування», «Демографія та етнічна географія світу», «Моніторинг геосистем», «Охорона навколишнього середовища», «Політична географія», «Туристичні ресурси світу».

Мета курсу - формування у здобувачів системи знань про географічні закономірності глобальних природних та соціальних викликів і їх вплив на природне середовище та розвиток людства.

Завдання дисципліни:

- опанувати визначення і інтерпретацією понять глобальних викликів, ризиків та феномену глобалізації;
- дослідити взаємозалежності географічного середовища в контексті глобальних викликів;
- розкрити сутність методів аналізу та класифікації глобальних викликів;
- розглянути напрямки теоретичної географії, спрямовані на подолання глобальних природно-соціальних викликів сучасності;
- проаналізувати актуальні проблеми глобальних перетворень природи та світового соціуму, місце в цих процесах України.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати:

- визначення, сутність та відмінності глобальних викликів, ризиків та глобалізації;
- види сучасних глобальних викликів;
- методи аналізу глобальних викликів.

вміти:

- досліджувати взаємозалежності в географічній оболонці та суспільстві в контексті глобальних викликів;
- класифікувати глобальні виклики;
- проводити комплексний географічний аналіз, прогнозувати, розробляти і застосовувати технічні та адаптивні механізми відповіді глобальним викликами.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (10 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання:

Словесні: лекція (класична, консультація, діалог з здобувачами); пояснення.

Наочні: ілюстрування (використання наочності – ілюстрацій, картографічних джерел); демонстрування (використання проектору, комп'ютерної техніки, презентацій, відео фрагментів).

Презентація – для усного супроводу повідомлення під час лекційних і практичних занять, при поясненні нового матеріалу, під час доповідей студентів.

Практичні роботи – виконання завдань, передбачених програмою курсу.

Самостійна робота:

- тематичне реферування – робота студентів з підручниками, посібниками, довідниками, Інтернет-ресурсами;
- доповідь, презентація - самостійно виконана творча робота аналізу проблеми, обов'язково містить власні висновки і пропозиції здобувача.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Глобальні виклики і проблеми сучасності.

Тема 1. Глобальні виклики, ризики, глобалізація та антиглобалізація.

Тема 2. Методологія дослідження глобальних викликів.

Тема 3. Охорона природи, забруднення довкілля та антропогенний фактор в контексті глобалізаційних викликів.

Тема 4. Глобальні виклики соціальної сфери.

Тема 5. Політичні та економічні аспекти глобальних викликів в сучасному світі.

Тема 6. Глобальні виклики - географічний прогноз, альтернатива, практичні рішення:

Перелік рекомендованої літератури

1. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [за ред. В. С. Бакірова (голова), А.П. Голікова, О.А. Довгаль, В.А. Пересадько, В. І. Сідорова]. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с.
2. Гудзяк І. Географія населення: навч. Посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 256 с.
3. Зінченко В.В. Глобалізація і глобалістика: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 428 с.
4. Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І. Глобальна економіка: навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛКА, 2014. 704 с.
5. *Світова організація торгівлі (СОТ):* веб сайт. URL: <https://www.wto.org/>
6. *Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних націй:* веб сайт. URL: <https://www.fao.org/>

ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна «**Глобальні виклики**» оцінюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів, які отримують студенти представлений у таблиці.

Поточний та періодичний контроль							Сума балів
Змістовий модуль 1						Практичні роботи	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ПР	20
5	5	10	10	10	10	30	

Примітка: T1, ..., T6 – номери тем, ПР – практичні роботи, СР – самостійна робота студентів.

Поточний контроль - усний контроль (опитування, бесіда, доповідь); письмовий контроль (контрольна робота, реферат/презентація); практичний контроль (в ході виконання практичних робіт); тестовий контроль.

Періодичний контроль - контроль теоретичного матеріалу за заліковими модулями у вигляді письмової модульної контрольної роботи та виконання практичних робіт в межах змістовного модуля, тестування.

Підсумковий контроль за дисципліною – іспит в письмовій (тестовій), або усній формі. Залікову оцінку отримує здобувач, який виконав усі обов'язкові види робіт (контрольні тести, практичні роботи, СР) (Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання ЗВО ОНУ імені І. І. Мечникова). Для здобувачів, які набрали впродовж семестру сумарно кількість балів, меншу за (60) допускається перескладання модульної контрольної роботи, за яку отримана незадовільна оцінка.

Додаткові (бонусні) бали здобувач може отримати при належному відвідуванні предмету, своєчасному виконанні та захисті практичних робіт та СР (5 балів), при розробці і публічній доповіді самостійно обраної теми курсу, яка не включена до переліку основних питань (10 балів).

Самостійна робота студентів.

Систематична самостійна робота здобувачів складається з підготовки до лекцій, практичних занять, самостійного вивчення матеріалу з переліку тем курсу, письмових контрольних робіт, доповідей. Контроль самостійної роботи (СР) проводиться у вигляді доповідей і звітів з тем курсу відведених на СР, контрольних тестів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення оцінюються та включені до контрольних заходів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу визначається нормативними документами / Положеннями, які є чинними в ОНУ імені І. І. Мечникова:

1. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання ЗВО ОНУ імені І. І. Мечникова;
2. Положення про відрахування, переривання навчання, надання академічної відпустки, поновлення і переведення ЗВО ОНУ імені І. І. Мечникова;
3. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова;
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І. І. Мечникова;
5. Положення організації освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова;
6. Правил внутрішнього трудового розпорядку ОНУ імені І. І. Мечникова.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: оцінка робіт зданих з порушенням термінів без поважних причин знижується на 20% від загальної кількості балів за дану роботу. Дострокове складання (робіт, модульних контрольних, іспиту) погоджується з деканатом та викладачем. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та

підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є: використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі; використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо); проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання контрольної роботи, заліку тощо; повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання; відрахування з Університету.

Політика щодо відвідування та запізнь: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі, змішаній формі за погодженням із керівником курсу та деканатом.

Мобільні пристрої: під час занять тільки з дозволу викладача допускається використання мобільних додатків, Internet-мережі, електронних девайсів.

Поведінка в аудиторії: активна участь, поважне ставлення до всіх учасників освітнього процесу, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення мобільних пристроїв. Запізнення без попередження або поважної причини (проблеми із транспортом, несподівані нещасні випадки, проблеми особистого характеру) неприпустимі.